

OWO-EKQÑ CHRIST YE ÑKPQ-EKQÑ ESIE

Ñwed Mbon Ephesus 6:10-24.

ÓYQHQ UKPEP- ÑKPQ 404

Eke Ikpo Owo

IKQ IBUOT: “Koro nnyin miñwanake eñwan nnyin ye obuk ye iyip, edi iñwana ye mbøñ, ye mme enyene odudu ye mme andikara ekim ererimbot, ye udim mme idiqk Spirit eke edude ke enyøñ” (Ñwed Mbon Ephesus 6:12).

I Uføn Ndinyene Ñkpø-ekøñ Spirit

- 1 Odudu ye ukeme owo-ekøñ Christ odu ke Abasi, Ñwed Mbon Ephesus 6:10.
- 2 Paul anam añaña uføn, ndinyene ofuri ñkpø-ekøñ ke ntak odudu mme asua, Ñwed Mbon Ephesus 6:11, 12.

II Item Ndisine Ofuri Ñkpø Ekøñ Abasi

- 1 Ñkpø-ekøñ emi eyeñwam owo ndiñwana ye idomo ndinyuñ nsøñø nda, Ñwed Mbon Ephesus 6:13.
- 2 Ñkpø-ekøñ Abasi edi ukpeme ke ñkañ Spirit øtøñøde ke ibuot tutu osim ikpat, Ñwed Mbon Ephesus 6:14-17; 2 Ñwed Corinth 10:4, 5; 1 Ñwed Thessalonica 5:8; Isaiah 11:5; 59:17.

III Etiñ Ebaña Ndibøñ Akam

- 1 Enyene ndibøñ akam kpukpru ini ye ke Spirit, Ñwed Mbon Ephesus 6:18.
- 2 Paul ebeñe ete eñwam imø ke akam man enye økpøkwørø Eti-mbuk uko-uko, Ñwed Mbon Ephesus 6:19, 20; Ñwed Mbon Colossae 4:3, 4.
- 3 Edøñ Tychicus aka ke Ephesus eketiñ onyuñ ødøñ mmø esit, Ñwed Mbon Ephesus 6:21, 22.
- 4 Paul ebeñe edidiøñ oto Abasi onyuñ øbøñ akam qnø Mbon Ephesus, Ñwed Mbon Ephesus 6:23, 24.

SE EKPEPDE EBAÑA

Eyom Ñkpø-ekøñ

Paul, owo-mbet ama otim qfiøk ete ke kpukpru mbon-ekøñ Christ eyeyom ofuri ñkpø-ekøñ. Ifiøk esie ama qsoñø ete ke eñwan edi akpanikø ndien ke asua eyedomo ofuri ukeme esie ndibe nduk ke ebiet-udibe mme anditiene-Christ. Uføn ndinyene ñkpø-ekøñ emi ikedighe ndida nnyaña idem ikpoñ-ikpoñ edi ekedi ñko ndida nduk ke ofuri ekondo nnyuñ ñkwørø ikø Abasi. Paul ama qnø nditø Ephesus emi item ke abaña edu-uwem mmø ye kiet eken. Enye ama ekpep ñwan ye ebe, ekpe-utom ye anam-utom, nditø ye mme ete ye mme eka, ndien ke emi enye etiñ qnø mmø ete ke mmø enyene ndinyene ofuri ñkpø-ekøñ Abasi, man mmø ekpekeme ndinim mme item emi ndinyuñ mbuana ke kpukpru mme edidiøñ emi Abasi qñwøñøde qnø mmø. Ana nte mmø enyene ofuri ñkpø ekøñ Abasi.

Enye etiñ añaña ete ke enyene ndisine ñkpø-ekøñ emi. Ñkpø-ekøñ emi ke idemesie ndidodu ikemke. Kpasuk ntø uføk ubon ñkpø-ekøñ itim inyenike uføn tutu esioñø mme ñkpø-ekøñ oro edeme enø mbon-ekøñ enyuñ eda eñwana ekøñ emi ekebonde mmø ebaña. Didie ke owo-ekøñ emi minyenike ñkpø-ekøñ ekeme ndida ññwana ye enye emi etienede enye ye ofuri mbøbø ekøñ? Enye anam ikø Abasi emi efiøk ete, edieke mmø edisøñøde ida edi koro mmø esinede ofuri ñkpø-ekøñ man mmø ekpekeme ndiñwana ye ñkari satan. Andidiøk ekeme ndibiaña ndinyuñ ñkan ukpoñ eke mitiñke enyin ke ediwak usuñ. Enye eyedi nte akanamde ye Eve ke Iñwañ Eden ke nnem-inua ye abiaña-abiaña ikø.

Odudu Asua

Odudu andidiqk odu, onyuñ enyene ndik, edi Abasi omonim adaña ndiwut ñukure idaha emi enye enyenede ndika. Enam owo ekeme ndimek se enye amade ndien enye enyene odudu ndimek ndiñwana ye mkpøsøñ odudu ekim me ndiyak mmø ekan enye. Ke Abasi qnøde owo mme ñkpø-ekøñ ndida ññwana ye andidiqk, Enye qnø owo usuñ erikan. Eñwan emi idighe ye asua emi ikemedede ndikut ke enyin edi, edi ye ndiqi Spirit emi edude ke enyøñ. Mme ido ukpono Abasi emi ekañde idaha Jesus nte Abasi ye mme nsio-nsio idaha ukpep-ñkpø Ñwed Abasi efen ekø ukpøñ enø idem mmø. Mme ukpep-ñkpø emi enam ibak, sia andidiqk adade emi qbiøñ uduak Abasi ke abaña erifik owo. Mme ido ukpep-ñkpø emi esaña ye ñkari, enyuñ ekeme ndiwoñore esit owo mfep ke Abasi; edi odudu mmø edi eke satan. Eduri nditø Abasi utøñ ke abaña mmø enyuñ enø mmø item ete esine ofuri ñkpø-ekøñ Abasi man mmø ekpekeme ndiñwana ye ñkari satan.

Ñkpø-ekøñ

Ñkpø-ekøñ Abasi edu ke nsio-nsio idaha edi imokut ke akpa ñkpø emi etemedede nnyin ndisine edi mbøbø akpanikø. Ikø Abasi edi Akpanikø ndien ke idade Ikø emi ibøbø ke esit nnyin, imotim idem ndiñwana eti eñwan mbuqtidem emi. Ukwak-ikpanesit emi edide edinen ido qwørø ayarare koro akpanikø oduñde ke esit. Jesus Christ edi edinen-idø nnyin ndien ke imende Christ isine ke idem, nnyin imanam ukpep-ñkpø Christ enyene uyai. Nnyin imokpono Enye inyuñ ikop Uyo Esie. Uwem nnyin ayama qnø Christ koro Enye oduñde ke esit nnyin. Nnyin imada mbeñe-idem ndikwørø eti-mbuk isine nte ikpa ukot. Nnyin imokot Ikø Abasi, imøbøñ akam, imøbø ukpep-ñkpø, inyuñ itiene Jesus ke usuñ emi. Nnyin itim ibeñe esit nnyin ndiyom Jesus ke ndikpøñ krukpru se idiqkde ndinyuñ nduñore esit nnyin krukpru usen. Imøkpøñ krukpru idiqk-ñkpø ye edinam ererimbot man itiene Enye nte Qboñ ye Ete-uføk nnyin ke krukpru usen uwem nnyin. Esiak otu-ekøñ mbuqtidem nte itie kiet ke ñkpø-ekøñ emi enyuñ ekpep nnyin ke Ñwed Abasi ete ke “mbuqtidem oto ke edikop, edikop onyuñ oto ke ikø Christ” (Ñwed Mbon Rome 10:17). Ke ntø Ikø Abasi edi akpan ñkpø-ekøñ emi. Edieke andidiqk ekemedede ndiyip ñkpø ekøñ emi, nnyin imatak.

Ida otu-ekøñ mbuqtidem inime onyim ikañ andidiqk. Nnyin inyene mbuqtidem ke Abasi. Nnyin imonim eñwøñø Esie ke akpanikø inyuñ isøñø ida ke Ikø Esie. Mbuqtidem abat ete Abasi ama ananam se Enye qkøñwøñøde ama. Ikpaha owo idem ntak ekotde emi otu-ekøñ mbuqtidem. Ke esiode mbuqtidem efep Ñwed Abasi ekpedi obukpo ñwed. Nnyin imenyene mbuqtidem ke Ñwed Abasi, ikot enye Ñwed Abasi. Ke mbuqtidem ke nnyin ifiøk ite ekeda Ikø Abasi ebot ererimbot. Etebe nnyin ikpe oto ke mbuqtidem. Ida ke iso Abasi inana ubiom-ikpe oto ke mbuqtidem ke iyip Jesus emi qkøduøhøde. Edieke andidiqk oyipde mbuqtidem nnyin, idu ke eyighe ibaña krukpru ñkpø, ñko krukpru idorenin nnyin okure. Edi adaña nte isuk isañade ke uñwana inyuñ inimde idem nnyin ke idaha eke isøñøde ida ke mbuqtidem ke mme eñwøñø Abasi, ñkpø idikanke nnyin.

Ñkpø-ekøñ eke Abasi onimde qnø nnyin esine utebe-ikpe ke mbuqtidem. Qyøhø utom mføn iba emi edide edinam-asana esine do ñko. Eñwøñø emi Ete qkøñwøñøde ndinø kpa Iberedem, uduqk-mmøñ Edisana Spirit ke esit emi ema ekenam asana onyuñ esine do. Christ ama etiñ qnø mbet ete mmø ekukpøñ Jerusalem tutu eyøhø mmø ye odudu emi otode enyøñ. Mmø ema ekop uyo ebet enyuñ ebøñ akam tutu edøñ Edisana Spirit odoro mmø ke usen Pentecost. Mmø ikowørøke ke mikesineke ofuri ñkpø-ekøñ edi ema ebet uyøhø mføn Abasi ke uwem mmø.

Anditiene-Christ ke ama qkøbøø ofuri ñkpø-ekøñ, emen ndien ofut Spirit emi edide Ikø Abasi qtøñø eñwan. Enye akan asua ke ini adade Ikø Abasi qbiøñ enye. Ata eti uwut-ñkpø mi edi ini idomo Jesus ke akai-ikot. Ke ini Satan akadade idomo aka Jesus qbørø enye “ema ewet ete” ndien aka iso nditiñ Ikø emi ekekemde ye idomo kiet-kiet. Abasi ama akan Satan krukpru ini, enyuñ ekakan enye mfin edieke edade Ikø Abasi emi enyenede uwem onyuñ anamde ñkpø, onyuñ qsoøde akan krukpru ofut iso iba eñwam ye enye.

Akam

Akam edi se ikponde ikan ke otu ñkpø-ekøñ mme anditiene-Christ. Ke esiode enye efep mme ñkpø ekøñ eken inyeneke uføn. Ikø Abasi enyene uwem ke ibøde mme eñwøñø Abasi inyene ke mbuqtidem. Nnyin inyene mbuqtidem emi ke isañade ikpere Abasi ke akam ye Ikø Esie. Ediyire ke

akam emenere ubok Abasi. Akam ikot Abasi onuk odudu andidiok efep. Enyene kpukpru edidemere ye usuñ nte odudu Spirit Abasi asañade ke esit owo eto ke akam. Mme otu owo emenyime ndiborñ akam nnyuñ nyire ye Abasi tutu ebø iborø. Mme ikpø edidemere eda itie koro owo kiet me otu owo ema enim ke akpanikø ete ke Abasi qosñø ada ke ikø Esie ke ini Enye qñwøñode ndiborø akam.

Paul Oyom Akam

Paul ama ebeñe mme anditiene-Christ emi ke Ephesus ete esin imø ke akam kpukpru ini. Enye ekedi isuñ-utom emi okodude ke mkpokobi, edi enye ikoyomke uworø-ufin ke ikpohidem edi okoyom ke ñkañ Spirit. Enye okoyom mmø ebøñ akam man imø ikpenyene ukeme ndikwørø kpa Eti-mbuk emi ekekobide enye ebaña. Enye okoyom uko emi edinamde ukwørø-ikø esie enyene odudu ndiwøñore mme owo nsin ke akpanikø. Enye ama ebeñe mmø ebøñ akam ke Spirit. Emi ekekem ye mme ukpep-ñkø ye uwut-ñkø Jesus, ete ke akam nnyin kpukpru ini enyene ndisaña ñkekem ye uduak Abasi. Edi uduak Abasi kpukpru ini nnyin ndiborñ akam mbaña mmø emi eyakde uwem mmø enø ke ndikwørø ikø Abasi. Eti asaña utom Abasi ekededi oyom akam nditø Abasi. Uñwam ke ñkø ikpohidem edi se eyomde, edi kpukpru emi inyenede udori, iborøke nditø Abasi ebøñ akam ke esit mmø ebaña nsin-ifik mme asaña utom Abasi.

Ñkø-ekøñ Owo Kiet-kiet

Owo kiet-kiet enyene ndisine ñkø-ekøñ emi Abasi enyenede qnø enye. Owo idikotke fi ete edinam utom emi ekekotde owo efen ete anam. Abasi iyomke fi anam se mudukemeke, edi afo enyene ndisine ñkø-ekøñ emi Abasi onimde man ekeme ndinam mme ñkø oro anade qnø fi ndinam. Eyom ediwak eto enye emi enøde ediwak.

Ke ini David ɔkowørøde ebine Goliath, anyan owo, enye ikenyimeke ndisine ñkø-ekøñ edidem Saul. Saul ama qnø enye ete esine, ndien ke ini David okodomode, enye ama okut ete ke imø idikemeke ndiwørø ñkañwana ye asua mbon-ekøñ Israel ye ñkø-ekøñ oro. Enye ikoyomke oruk ñkø oro. Ke ntø enye akada utop-itiat ekpemerøñ ye ndønø ñkwa-itiat ition aka ndiñwana. Enye ɔkodøhø Goliath ete: “Afo ada ofut ye eduat, ye onyim etiene mi: ami nda enyiñ Jehovah mme udim, Abasi mbon-ekøñ Israel, emi afo esinde ke ndek, ntiene fi” (1 Samuel 17:45). Enye ikedighe ye ñkø-ekøñ emi ekutde ke enyin, edi ke enyiñ Qboñ ye ke utibe odudu Esie. Ubøk eke owo mikwe ke nnyin emi akadade itiat oro usuñ ama odu. Abasi akada enye usuñ osim ebiet emi ɔkotøde, oro ekedi ɔkpø-iso Goliath, ndien Goliath ama ɔduø akpa.

Owo ekeme ndikere se ikpokotibede edieke enye ɔkpøkowørøde aka ndiñwana ye ñkø-ekøñ edidem, onyuñ ɔbuqtde idem ke odudu esie. Edi ke enye ɔkøbuqtde idem ye odu-uwem Abasi, onyuñ esinede ñkø-ekøñ emi owo mikwe ke enyin, enye ama enyene erikan. Ema ewot Goliath enyuñ emen esuene emi okosimde mbon-ekøñ Israel efep. Owo idikanke kpukpru mmø eke ebuqtde idem ye Abasi!

MME MBUME

- 1 Nso idi ntak emi inyenede ndisine ofuri ñkø-ekøñ Abasi?
- 2 Iñwana ye nso ke eñwan Spirit emi?
- 3 Ewe ñkø-ekøñ ke afo ekeme ndisiak?
- 4 Paul ekebeñe ete eti imø ke akam ebaña nso?
- 5 Didie ye ikafañ ke ekoyom nditø Abasi ebøñ akam?
- 6 Nø uwut-ñkø kiet emi akparawa ekemekde ñkø-ekøñ eke Spirit akan eke ererimbot.